

El dret a l'alimentació dels infants i adolescents

El 20 de novembre la Plataforma pel Drets dels Infants en l'Àmbit Educatiu (DIAE) va organitzar una jornada de dejuni de 24 hores per demanar un increment en el pressupost de la Generalitat per a beques de menjador, considerant que tant els requisits mínims per tal que un alumne pugui ser beneficiari d'una ajuda, com la realitat de les beques concedides són molt restrictives. Els llindars són molt baixos i els ajuts insuficients. Continua vigent el que manifestava l'informe del Síndic de Greuges de l'any 2013, on s'afirmava que "la provisió d'ajuts de menjador escolar només cobriria el 61% dels alumnes que pateixen una situació de privació material severa si tots ells decidissin fer ús del servei".

Tenim 80.000 beques i, en canvi, prop de 300.000 alumnes sota el llindar de la pobresa. Com a exemple de com són els requisits per accedir-hi, cal tenir uns ingressos inferiors a 8.000 euros anuals per una família de 4 membres, en el cas d'una beca del 100%. Però també hi ha el cas de famílies que, complint aquest requisit, només obtenen una beca del 50% si no és que tenen a més a més informes de serveis socials que donen puntuació afegida. I també hi ha els casos de famílies de 4 membres amb ingressos anuals entre 8.000 i 12.000 euros que depenen del criteri de l'Administració, o de la sort, per poder disposar d'una beca del 50%.

Pressupost destinat a beques menjador entre 2008 i 2015

El pressupost destinat a aquestes beques, malgrat que s'hagi incrementat lleugerament en els darrers dos cursos (pot estar sobre els 50 milions d'euros anuals), continua sent insuficient, la qual cosa explica el llindar tan extrem que hi ha per poder obtenir una beca del 100%. I tot plegat al marge de l'altre problema de les beques menjador que és la tramitació i la resolució, que s'allarga més enllà de l'inici de curs.

EL QUE DIUEN ELS INFORMES SOBRE POBRESA INFANTIL

L'informe sobre **inversió en polítiques relacionades amb la infància a Espanya (UNICEF, 2014)**, assenyala que la inversió feta per les diferents administracions amb impacte sobre la població infantil (especialment ensenyament, però també sanitat i serveis socials) ha disminuït des de 2010, tant a Espanya com a Catalunya. Però també diu que Catalunya, que ocupa una posició intermèdia en aquest àmbit, és de les que més ha reduït la inversió en aquest període.

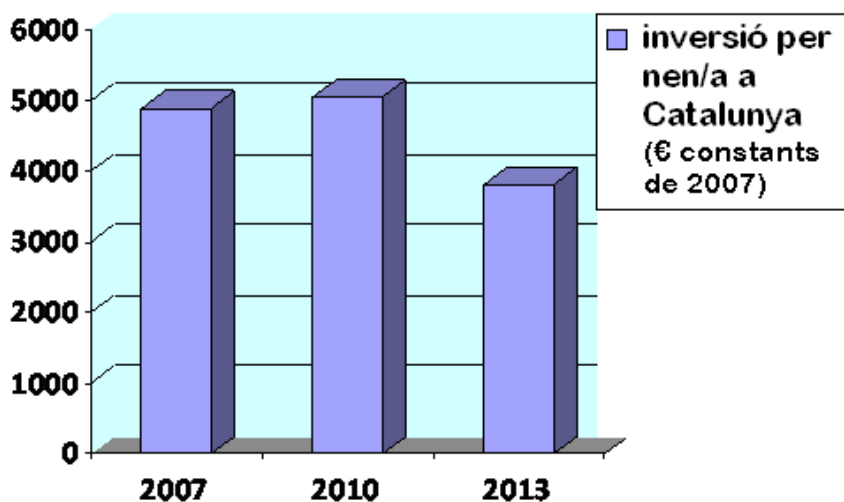
L'informe de pobresa infantil a Catalunya de la Federació d'Entitats d'Atenció a la Infància i Adolescència aporta les següents dades clau:

- Un 23,7% dels infants de Catalunya viu sota el llindar de la pobresa.
- A Catalunya hi ha 225.000 famílies en les quals tots els seus membres són a l'atur.
- El nombre de llars que no poden fer front al

CURS	2008/9	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
IMPORT (en milions d'€)	29	42	33	32	32	40	48

pagament de la hipoteca o el lloguer i que no poden permetre's menjar carn o peix fresc almenys una vegada cada dos dies s'ha duplicat a Catalunya des de 2007.

- Encara que la crisi ha produït “*noves famílies i infants en situació de pobresa*”, la situació més greu és la dels qui ja vivien gairebé en la precarietat i la seva situació s'ha agreujat de forma dramàtica. Aquests infants no s'alimenten de forma adequada, ja sigui perquè no mengen prou o perquè tenen una dieta desequilibrada.

- Els infants que es troben en situació de pobresa falten més a l'escola i tenen un rendiment escolar inferior, cosa que els predispone al fracàs escolar.
- Les xifres del 29% de fracàs escolar i del 51,1% d'atur juvenil que es registren a Espanya es concentren en aquest grup de població que sol tenir més factors de risc.

A l'**informe del Síndic de Greuges sobre la malnutrició infantil a Catalunya** de 2013 ja hi surten els tres temes denunciats per la plataforma DIAE: el caràcter restrictiu dels criteris d'atorgament de les beques, els dèficits de puntualitat en la concessió i els problemes relacionats amb el pagament parcial i la compactació dels ajuts.

Comença assenyalant que, si bé les situacions de desnutrició infantil aguda o crònica per causes socioeconòmiques són puntuals, sí que hi ha de manera més habitual situacions de subnutrició

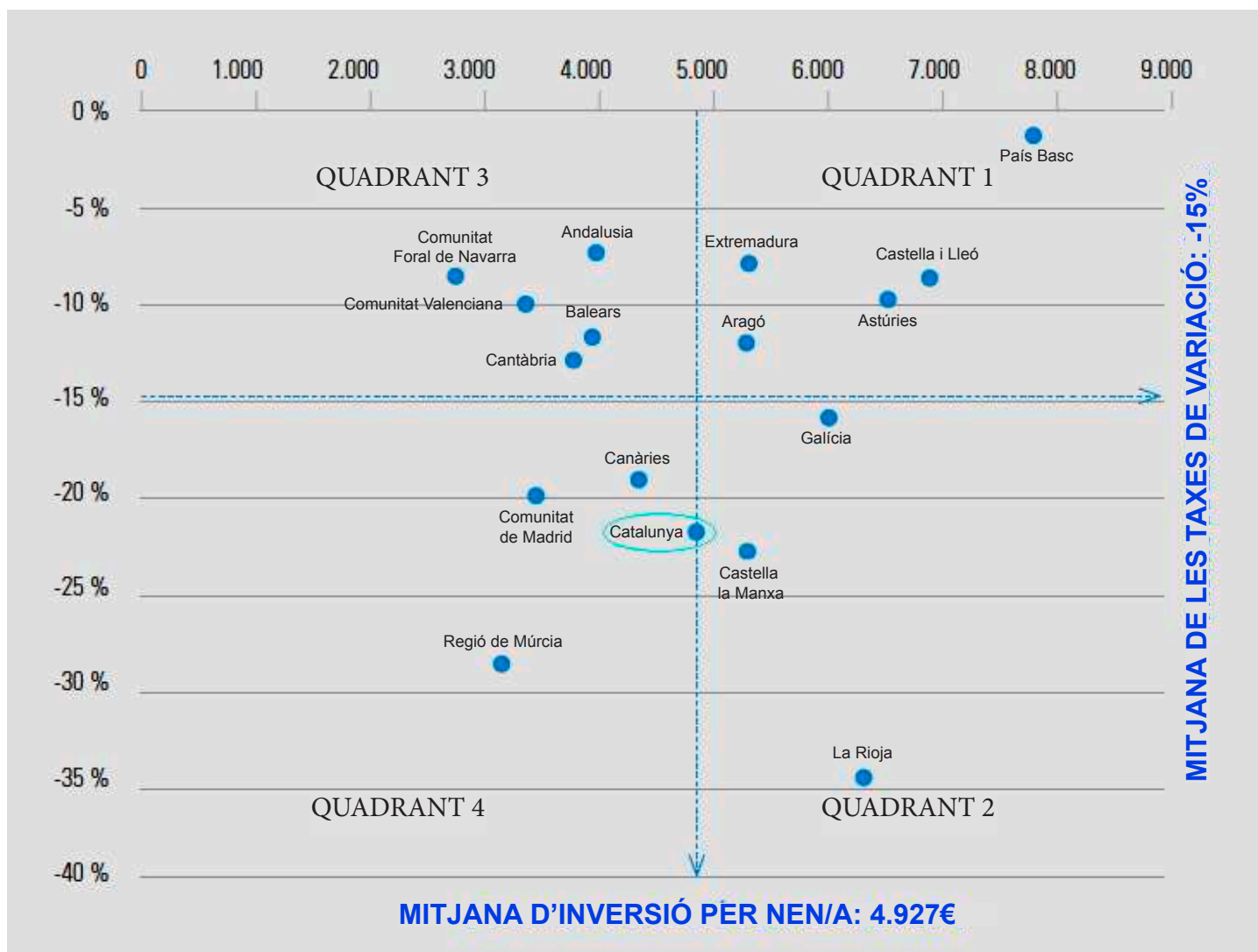
infantil o infants amb dieta pobra, amb ingesta insuficient d'aliments en determinats moments del dia o èpoques de l'any per satisfer les necessitats alimentàries pròpies de la seva edat o altres manifestacions de malnutrició infantil.

També assenyalava que són cada cop més freqüents els casos de famílies en situació d'infrahabitatge, que viuen en habitacions rellogades, en habitatges ocupats en males condicions i que tenen dificultats per accedir a una cuina, o en situació de pobresa energètica, per manca de subministraments d'energia a causa d'impagaments, i les conseqüències són importants ja que la manca d'una alimentació adequada en els primers anys de vida té un impacte important en el desenvolupament físic, intel·lectual i emocional present i posterior, i és una causa de la persistència de la pobresa al llarg de tota la trajectòria vital.

Entrant en el tema dels menjadors escolar, l'informe diu que les queixes presentades demostren que hi ha famílies amb dificultats econòmiques que, tot i haver de destinar més del 10% dels seus ingressos anuals a sufragar el cost de menjador escolar (equival a uns ingressos anuals de 10.000€), no perceben aquest ajut, ja sigui parcial o total.

D'una banda, les dades d'ajuts concedits contrasten amb la prevalença de les situacions de migradesa de recursos (recordem que són dades de 2013 i que la situació ara segurament és pitjor). Mentre que hi ha 63.659 alumnes amb ajuts de menjador escolar, n'hi ha més de 250.000 en situació de risc de pobresa, més de 200.000 que resideixen en llars amb dificultat per arribar a fi de mes o en llars amb privació material moderada, més de 150.000 que resideixen en llars amb ingressos inferiors a 14.000 euros i més de 100.000 que pateixen una situació de privació material severa.

I d'altra banda, les dades evolutives també posen de manifest que la dotació d'ajuts de menjador escolar no s'ha ajustat a l'evolució de les necessitats

socials. Malgrat que la crisi econòmica ha incrementat la precarietat de nombroses famílies, la concessió d'ajuts de menjador escolar ha disminuït entre 2010 i 2013, per créixer el 2014 i el 2015, però encara per sota de les necessitats.

LES BEQUES NO ARRIBEN NI ALS MÉS GRANS NI ALS MÉS PETITS

A les beques menjador hi té accés l'alumnat d'infantil i primària pública i concertada i els de secundària obligatòria que fan jornada partida, en la pràctica els de l'ESO concertada, ja que el Departament, en el document de criteris que s'han seguit per al finançament dels serveis de transport i menjador escolars per al curs 2012/2013, especificava que a l'alumnat escolaritzat en centres educatius de secundària amb jornada compactada no li corresponia cap assignació pel servei de menjador, tot i que el centre podrà continuar oferint-lo amb el cost a càrrec de l'alumnat que en faci ús.

Són del tot insuficients les beques per a les llars d'infants, ja que la partida per al 2015 de la Generalitat és només de 3 milions € i en queden fora gairebé la totalitat de l'alumnat de secundària. (ESO, BAT. I FP). Pel que fa a la primera infància, en la majoria de municipis no hi ha beques de menjador per als infants escolaritzats en escoles bressol. Val a dir, a més, que les escoles bressol ja conformen un àmbit amb moltes desigualtats d'accés per raons econòmiques, de manera que molts infants en situació de vulnerabilitat social ja no hi estan escolaritzats. Cal recordar la reducció de la subvenció que el Departament d'Ensenyament atorgava a les administracions locals en concepte de sosteniment de plaça pública d'educació infantil de primer cicle (de 1.800 euros per plaça el curs 2010-2011 a zero euros el curs 2015-16), a causa de la qual, molts ajuntaments van incrementar les quotes mensuals de les escoles bressol municipals.

LES REIVINDICACIONS QUE ESTAN SOBRE LA TAULA

- Adequar la partida pressupostària d'ajuts de menjador escolar a les necessitats socials reals.
- Establir un llindar de renda equiparable al IRSC (indicador de renda de suficiència), per sota del qual totes les sol·licituds de menjador escolar rebin ajut de menjador escolar.
- Detectar coordinadament entre els centres i serveis educatius i els serveis socials possibles casos de malnutrició infantil i garantir-los ajuts de menjador escolar del 100%.
- Garantir el funcionament del servei de menjador als instituts de secundària els cinc dies de la setmana, tinguin jornada compactada o no, i la provisió de beques als alumnes socialment desfavorits, malgrat que a la tarda no hi hagi classes.
- Incloure l'etapa 0-3 dins l'oferta pública i donar serveis de menjador escolar en aquest àmbit en les mateixes condicions que a primària.
- Fer una oferta pública per al servei de menjador als casals d'estiu que es fan als centres escolars amb els mateixos criteris que durant el curs.

AFILIA'T

LA NOSTRA
FORÇA
ÉS LA TEVA
PARTICIPACIÓ

USTEC·STEs
IAC

USTEC·STEs
Intersindical Alternativa de Catalunya IAC

Barcelona 93 302 76 06
Girona 972 20 20 34
Lleida 973 26 30 32
Tarragona 977 23 52 63
Tortosa 977 51 10 46

barcelona@sindicat.net
girona@sindicat.net
lleida@sindicat.net
tarragona@sindicat.net
tortosa@sindicat.net

www.facebook.com/groups/ustecstes/

@USTECSTEs

